

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Limburg

Park van het Bogaardenklooster

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed |Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Limburg
Park van het Bogaardenklooster

Titel:	Park van het Bogaardenklooster
Provincie:	Limburg
Gemeente:	Sint-Truiden
Deelgemeente:	Zepperen
Bron:	Schepping: 2016-09-02 Bijwerken: 2017-05-30 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/303509
Coördinaten:	Breedte: 5.24160161305 Lengte: 50.8323729269

Primaire tekst

Omgracht voormalig kasteeldomein met resten van het 19de-eeuws kasteelpark in landschappelijke stijl met pittoresk karakter. Aanvankelijk Bogaardenklooster, later kasteeldomein en uiteindelijk schoolcomplex met gebouwen uit de 17de tot de 20ste eeuw.

Het Gravenhuis ligt in een bronrijk gebied, ten noorden van de dorpskern, samen met het Bogaardenhof (onder Sint-Truiden), geïsoleerd in een ruraal landschap van boomgaarden, aan de samenvloeiing van de Bergbeek en de Melsterbeek.

Het Bogaardenklooster, gesticht in 1425, groeide met de jaren uit tot een welvarend bedrijf met uitgestrekte landerijen. Op een omgracht terrein met tuinen ten zuidoosten en zuidwesten, lag de L-vormige poortvleugel en het U-vormig klooster, zoals door Ferraris (1771-1775) genoteerd.

Remacle Leloups tekening van rond 1740 toont, vanuit het zuiden, in opstand een geometrisch ingedeelde tuin tussen de gebouwen, met een prieel op de kruising van tuinpaden, het centrale pad begeleid door snoeivormen en leidend naar een tweede prieel tegen de omheiningmuur bij de gracht. Een brug tussen de gebouwen voert naar een eilandtuin met boomgaard. Het geheel heeft een ringgracht met een verhoogde dijk tussen gracht en gracht, beplant met een dubbele rij van fijnspaar. Naast de beschrijving van de gebouwen benadrukt de auteur van *Les délices du pays de Liège* de aangename ligging in vruchtbaar land afgewisseld met bossen, hij wijst op de schitterende wandeling die de hoge, met grote sparren beplante dijken tussen de dubbele omgrachting vormen en hij signaleert een ruime moestuin begrensd aan drie zijden door kloostergebouwen en aan de vierde zijde door de gracht en ook een andere tuin ten noorden bij de dienstgebouwen. Het kloostercomplex werd als kerkelijke goed met meer dan 100 bunder land en weiden in 1798 verkocht en verworven door de broers Jean Theodore Balthazar en Henri Trudo Bonaventure Pitteurs, samen met de ertegenover gelegen boerderij, het Bogaardenhof genoemd. Op het Primitief kadasterplan ligt er een ontwikkeld grachtensysteem en beslaan de gebouwen een U-vorm en een alleenstaand gebouw. Het klooster werd in 1827 als kasteel verbouwd door graaf Henri d'Astier en zijn echtgenote Joséphine Pitteurs Hiegaerts en heette van toen af het Gravenhuis. De kadastrale legger van 1842 kent het alsdusdanig en noteert haar tweede echtgenoot Felix Loyaerts, burgemeester van Zepperen als eigenaar. Perceel 1095 is kasteel, 1097 luthof, 1094 en 1096 tuin, tussen vijvers, weilanden en bouwland. Ze richtten er 'prachtige salons, weelderige jachtzalen en glansrijke smoking rooms met marmeren schoorstenen' in. Naderhand verhuurden de Pitteurs het kasteeldomein aan de familie Portmans. De verlandschappelijking van de site bij de gebouwen, en de komst van de grote vijver met eiland leest men af op de Dépot-kaart (opname 1871, uitgave 1876), maar ze werd pas gekadastraard in 1902. Ze mag op rekening geschreven van de familie Pitteurs Hiegaerts. Op de binnenkoer tussen de armen van het U-vormige gebouw ligt dan een nog geometrisch aandoende tuin, maar achteraan heeft men, begeleid

door enkele kleine boomgroepjes, zicht op een open landschap, over graspartijen en de grote vijver met beboomd eiland. Aan de oostzijde loopt de rondweg, die ook de vijver aandoet, tussen stroken boommassieven. De tweede uitgave door het ICM (opname 1886, uitgave 1897) geeft slechts een uitbreiding voor de gebouwen.

In het begin van de 20ste eeuw kreeg het Gravenhuis opnieuw een religieuze bestemming, eerst voor kartuizers (1901-1905), dan voor assumptionisten, die het goed uiteindelijk in 1921 kochten en het voor hun alumnaat verbouwden. Uit de gepubliceerde iconografie uit die dagen weet men dat het U-vormig gebouw een classicistisch voorkomen had, dankzij de witgeschilderde gevels, de leien daken en twee rijen beluikte steekboogvormige vensters en deuren, en dat het gelegen was in een ruim park met vijver. Voor de nieuwe bestemming als slaapzalen voor de school werden de scherpe daken vervangen door een bijkomende verdieping onder een stomper dak. De schoolfunctie en bijkomend het klooster, bepalen sedert 1936 en tot vandaag de niet altijd zorgzame omgang met het goed: uitbreiding door nieuwbouw en vervanging van de historische gebouwen en hoe langer hoe meer inname van de open ruimten van het park, ook voor sportaccomodaties. Vandaag voert een korte oprit vanaf het zuiden, over de bewaarde ringgracht naar het schoolcomplex in de zuidelijke helft. In het noordelijke deel bleef een grote rest van het parkje behouden, met grasveld, rondweg en bomenrand langs de ringgracht, uitlopend tot parkbos ten noordoosten. Vóór 1949 reeds werd de parkvijver gedempt. De vervallen kloostermoestuin met een resterende lage muur op oude sokkel, ligt ten zuidoosten.

Bomen

Bomenbestand van voornamelijk gewone beuk (*Fagus sylvatica*) met ook opslag van gewone es (*Fraxinus excelsior*), gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), gewone robinia (*Robinia pseudoacacia*) en zwarte els (*Alnus glutinosa*) in de bomengordel langs de gracht, en opslag van sneeuwbes (*Symphoricarpos albus* var. *laevigatus*) als verwilderde struiklaag aan de parallelle rondweg. Verder een zieke ruwe iep (*Ulmus glabra*), tamme kastanje (*Castanea sativa*), een rij Italiaanse populier (*Populus nigra* 'Italica'), ruwe berk (*Betula pendula*), zomereik (*Quercus robur*), naast twee gewone esdoorns met bont blad (*Acer pseudoplatanus* 'Leopoldii') (drie gesteltakken vanaf 2 m) en een zomereik (383 cm stamotrek op 150 cm hoogte, gevorkt op 2 m).

Auteur: De Maegd, Christiane

Auteur: van den Bossche, Herman

Datum: 2003

Titel Text: Kasteeldomein Het Gravenhuis

Grafische documenten

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Limburg
Park van het Bogaardenklooster

Zicht op het park van het Gravenhuis. (Michiels, Marijke, 25-11-2016, ©Vlaamse Gemeenschap)

Het Gravenhuis (Michiels, Marijke, 25-11-2016, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

- Kadasterarchief Limburg, Primitief plan 1823, herzien 1841, door H.A. Neven.
- Kadasterarchief Limburg, Mutatieschetsen 1936, 1949, 1955 en 1971.
- AN., Zepperen, Kapittel- en kloosterdorp. Wandelingen, s.d.
- AN., St.-Aloysius Alumnaat Zepperen. Zijn verleden, zijn heden, in *Hemelvaart, stemmen uit Zepperen*, nr. 77, 1937, p. 285.
- Sint-Truiden: Bogaardenhof, Speelhof, kasteel van Brustem, kasteel van Ordningen.
- DARIS J., *Notices sur les églises du diocèse de Liège*, deel 13, 1887, p. 102.
- DE SAUMERY P.L., *Les délices du païs de Liège*, (Liège, 1744), Anastatische herdruk, Brussel, 1977, deel 4, p. 235.
- DRIESEN W., Het Begaardenklooster (Historische notities voor de Open Monumentendag Zepperen), Sint-Truiden, 1992.
- PAQUAY J., *De hoeven der kerkelijke instellingen in Limburg*, in *Verzamelde Opstellen*, Hasselt, 1929, p. 48-64.

Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/120978>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/23153>

Beknopte karakterisering

Datering: 19de eeuw

Typologie: grachten (infrastructuur), ommuurde moestuinen, parkbossen, private parken, tuin- en parkbeplantingen, vijvers